

OŠ MILANA MAJCNA ŠENTJANŽ

VZGOJNI NAČRT

1 UVOD

1.1 ZAKONSKA OSNOVA

1.2 PODATKI ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

1.3 VZGOJNI NAČRT VSEBUJE

2 TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

2.1 TEMELJNE VREDNOTE

2.2 VZGOJNA NAČELA

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

3.2 SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV

4 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

4.1 RESTITUCIJA

4.2 VZGOJNI UKREPI

5 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

6 OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA S STARŠI

7 SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA

8 SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

9 ŽIG ŠOLE IN PODPIS RAVNATELJA

1 UVOD

1.1. ZAKONSKA OSNOVA

Zakonsko osnovo za vzgojni načrt predstavlja Zakonom o osnovni šoli (Ur. l. RS št. 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12- ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI–K)), ki govori o vzgojnem delovanju šole. Vzgojni načrt je del Letnega delovnega načrta. Je dokument, ki vsebuje odgovore, kako dosegati cilje 2. člena Zakona o osnovni šoli. Podrobneje opredeljuje in usmerja vzgojno delovanje šole na področjih razvijanja tistih vrednot, ki so bila kot prednostna ugotovljena v analizi stanja vzgojnega delovanja šole. Vzgojni načrt se na osnovi spremljave in evalvacije dopolnjuje, nadgrajuje in spreminja oz. je povezan z vizijo ter poslanstvom naše šole.

1.2. PODATKI ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Z oblikovanjem vzgojnega načrta smo pričeli v šolskem letu 2007/08. Nadaljevali smo v šolskem letu 2008/09. Oblikovan je na podlagi vizije in poslanstva šole in je del LDN šole. V oblikovanje smo aktivno vključevali strokovne delavce šole, učence in starše.

1.3. VZGOJNI NAČRT VSEBUJE

- temeljne vrednote in vzgojna načela,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne oz. preventivne, svetovanje in usmerjanje učencev),
- oblike vzajemnega sodelovanja s starši
- pohvale priznanje in nagrade,
- vzgojni ukrepi in vzgojni opomini.

1.4. Uresničevali bomo tudi cilje iz 2.a člena Zakona o osnovni šoli, ki opredeljuje varno in spodbudno učno okolje:

V vrtcih, šolah in drugih zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se v skladu s cilji iz prejšnjega člena zagotovi varno in spodbudno učno okolje, kjer je prepovedano telesno kaznovanje otrok in vsakršna druga oblika nasilja nad in med otroki in neenakopravna obravnava, ki bi temeljila na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem in kulturnem poreklu, veroizpovedi, rasni, etnični in narodni pripadnosti ter posebnosti v telesnem in duševnem razvoju.

Vizija naše šole je:

**URESNIČIMO SANJE ZA SREČNO PRIHODNOST, VZGAJAJMO ZA HUMAN
ODNOS DO LJUDI IN PRIJAZEN ODNOS DO OKOLJA.**

2 TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

2.1. TEMELJNE VREDNOTE

Vrednote posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. Z analizo vrednot učiteljev, staršev in učencev smo oblikovali naslednje temeljne vrednote:

- znanje,
- spoštovanje sebe, drugih in lastnine,
- poštenost, načelnost, pravičnost,
- delovne in učne navade,
- dobri medsebojni odnosi, prijateljstvo,
- skrb za čisto okolje,
- varnost, red in disciplina.
- kulturno obnašanje, bonton.

2.1.1 KAKŠEN NAJ BO UČENEC?

Učenec:

- opravlja svoje šolske obveznosti in dolžnosti:
- sprotno učenje,
- domače naloge,
- prinaša šolske potrebščine,
- ima urejene zvezke,
- aktivno sodeluje pri pouku in drugih vzgojno izobraževalnih dejavnostih,
- med urami nadomeščanja upošteva navodila učitelja, ki vodi uro,
- pri dejavnostih ob pouku upošteva navodila spremljevalca;
- se vključuje v različne oblike interesnih dejavnosti, sodeluje v projektih, na prireditvah, v športnih aktivnostih in razvija čut pripadnosti šoli;
- s svojimi vrstniki, starejšimi in mlajšimi, komunicira na prijateljski, vljuden in spoštljiv način, se trudi za razreševanje konfliktov po nenasilni poti (ni fizično, verbalno in psihično nasilen, poda in sprejme opravičilo, zahvalo, kritiko);
- ima pozitiven odnos do lastnine (namerno ne poškoduje lastnine šole in drugih, ne krade, vrne najdeno lastnino);
- se zaveda, da je znanje vrednota, zaveda se pomena znanja, zna poiskati informacije iz različnih virov, se zna učiti;
- sprejema drugačnost, je strpen (toleranten);
- spoštuje pravila bontona (ustrezno naziva učitelje in starejše, pozdravlja);
- se odgovorno obnaša (odkrito sodeluje pri reševanju problemov, razume in sprejema posledice svojih dejanj, prizna storjeno napako, se drži dogovorov);
- prispeva k redu in čistoči v šoli in okolici (smeti odvrže v koš, za seboj pospravi);
- se ekološko obnaša (ločuje smeti, varčuje z vodo, s papirnatimi brisačami, z elektriko).
- s svojim obnašanjem omogoča nemoteno delo učitelja in učencev pri pouku (ne klepeta, se ne sprehaja, ne meče predmetov, ne uporablja mobilnega telefona, ne posluša predvajalnika glasbe);
- spoštuje pravila hišnega reda in pravila šolskega reda.

2.1.2 Kakšni naj bodo starši?

Starši:

- priznavajo učiteljevo strokovnost, znanje in pedagoške izkušnje;
- so dejaven člen v izvajanju vzgojnega načrta kot podporni partner pri postavljanju zahtev in mej;
- s pozdravljanjem, vljudnostjo in iskrenostjo izražajo spoštovanje do drugih;
- spodbujajo otroka k opravljanju šolskih obveznosti in jih pri tem spremljajo;
- o učiteljih in drugih strokovnih delavcih pred otrokom ne govorijo omalovažujoče;
- nesoglasja z učitelji, s šolo in svojim otrokom rešujejo na ustrezen način (težav otroka ne prelagajo zgolj na učitelja);
- se udeležujejo roditeljskih sestankov, govornih ur v času dogovorjenih terminov in ne motijo pouka izven dogovorjenega časa;
- se odzovejo na obvestila šole in sodelujejo pri reševanju težav, ki jih ima njihov otrok;
- se držijo dogovorov in pravil hišnega reda.

2.1.3 Kakšen naj bo učitelj?

Učitelj:

- je spoštljiv do sodelavcev, učencev in staršev;
- svoje delo opravlja strokovno, odgovorno in se redno izobražuje;
- učence spodbuja (tudi s konstruktivno kritiko), jih pohvali in nagradi;
- dosledno in pravočasno ukrepa v skladu z veljavnim vzgojnim načrtom;
- je dosleden, se drži dogovorov in prevzema odgovornost za svoja dejanja;
- s svojimi dejanji daje pozitiven zgled učencem;
- sodeluje s starši;
- se drži pravil hišnega reda ter pravil šolskega reda.

2.2. VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na naslednjih načelih:

- načelo oblikovanja okolja: oblikovanje optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu;
- načelo ravnanja: vključevanje in strpnost, sodelovanje, skupno reševanje težav, dogovarjanje, zavzetost za vsakega posameznika, iskanje odličnosti posameznikov in odnosov;
- načelo zaupanja: zaupanje in zagotavljanje varnosti.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

Z načrtovanjem in izvajanjem proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnosti se oblikuje okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, uspešne, je zadovoljeno potrebam po izbiri in ustvarjalnosti, gibanju in sprostitvi.

- **Oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanje pri oblikovanju pravil šolskega reda:**

- vsebinsko in ciljno načrtovane razredne ure,
- upoštevanje razrednih pravil in pravil šolskega reda,

- **Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi:**

- razredni pogovori, učenci sami vrednotijo dosežke na podlagi dogovorjenih kriterijev.

- **Organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred poukom in po njem ali med odmori ter izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost:**

- šolski parlament,
- šolski radio,
- prireditve,
- razstave,
- čistilne akcije.

- **Izvajanje razvojnih in drugih projektov šole ter vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte, kot odlične priložnosti za poglobljeno vzgojno delo na različnih področjih:**

- projekti, določeni z LDN.

- **Ozaveščanje zgledega vedenja učencev, pogovarjanje o takem vedenju.**
- **Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih ter usposabljanje za uspešno reševanje problemov.**
- **Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja.**
- **Načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za zdravo življenje, preprečevanje zasvojenosti, nasilja, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov:**

- projekt EKO ŠOLA,
- sodelovanje s policijsko postajo Sevnica,
- sodelovanje z zdravstvenim domom Krmelj,

- tekmovanje Čisti zobje.

- **Spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi, spoznavanje s stališči in predlogi vseh udeleženi in povečanje nadzora na določenih krajih in v določenem času (odmori, čas po pouku, zunanje površine šole, ...).**
- **Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, hitro in načrtno reševanje.**

3.2 SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV

Svetovanje pomaga učencem pri reševanju težav, ki so povezane z njihovim delom, razvojem, odnosi z drugimi, razvijanjem samopresoje in prevzemanjem odgovornosti.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojem vedenjem in ravnanjem drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenje,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenje pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutek sramu ali krivde, konflikt, apatičnost, frustracija, doživljanje neuspehov, depresija,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje se lahko odvija v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in/ali učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih. Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med učenci in strokovnimi delavci šole.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje daljše spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali strokovno pomoč v zunanjih ustanovah.

4 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

4.1.RESTITUCIJA

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča poravnavo povzročene škode. Poravnava naj bo smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno

škodo. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za svoje ravnanje ter poišče načine, s katerimi svojo napako popravi.

Temeljna načela restitucije:

- ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem,
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil,
- poravnava je smiselno povezana s povzročeno škodo,
- oškodovanec je sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- omogoča pozitivno vedenje, poudarja vrednote ter ne spodbuja obrambnih vedenj, kot sta kritika in kazen.

V primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponuja restitucija, bo učitelj odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in s pravili šolskega reda.

4.2. VZGOJNI UKREPI

Vzgojne ukrepe izvajamo, kadar nekdo krši pravila šole ali dogovore. So strokovne odločitve, ki jih izvajajo strokovni delavci šole z namenom zaščite pravic, vzdrževanja pravil in dogovorov ter upoštevanja obveznosti. Odločitev o ukrepu je lahko individualna ali skupinska.

Uporabljajo se lahko:

- če trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje (nevarnost, posredovanje v pretepu, zaščita lastnine učenca ali šole ipd.),
- kadar učenci niso pripravljeni upoštevati potreb in pravic drugih ali kršijo pravila šole oziroma dogovore.

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenci, starši in strokovni delavci šole.

Izhodišča pri izvajanju vzgojnih ukrepov:

- strokovni delavec, pri katerem je prišlo do kršenja, prevzame aktivno vlogo in izvedbo ukrepa, obvesti razrednika; pomembno je sodelovanje vseh vpletenih,
- postopnost pri obveščanju in vključevanju drugih strokovnih delavcev,
- upoštevanje individualnosti posameznika pri izbiri ukrepa.

VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI ZA POSAMEZNE KRŠITVE PRAVIL

O posameznih kršitvah pravil se strokovni delavci šole še tekom istega delovnega dne pogovorijo z učenci. Učence lahko strokovni delavci pokličejo na pogovor med poukom.

Strategija delovanja ob kršenju pravil:

- 1. kršitev: pogovor učitelj – učenec. Učitelj zapiše zapisnik in obvesti razrednika.
- 2. kršitev: pogovor učitelj, razrednik – učenec. Razrednik zapiše zapisnik
- 3. kršitev: pogovor učenec, učitelj, razrednik. Razrednik zapiše zapisnik. Učenec opravlja družbeno koristno delo. Učenec ne more več zastopati šole.*
- 4. kršitev: pogovor učenec, oba starša, svetovalna delavka, razrednik. Sestavi se zapisnik in interni načrt izboljšav. Učenec opravlja družbeno koristno delo.
- 5. kršitev: pogovor učenec, oba starša, svetovalna delavka, razrednik, ravnateljica. Sestavi se zapisnik, dopolni se interni načrt izboljšav, družbeno koristno delo.
- 6. kršitev: sestanejo se oddelčni učiteljski zbor, ravnateljica, svetovalna služba. Razrednik pripravi pisni predlog opomina in individualizirani vzgojni načrt. Starši podpišejo vzgojni opomin in se seznanijo z individualiziranim vzgojnim načrtom.

Razrednik o vsakem zapisniku obvesti starše.

*Učiteljski zbor lahko odloči, da učenec zaradi ponavljajočih se prekrškov (3. prekršek) ali težkih prekrškov ne more več zastopati šole na medšolski ravni, občinski ravni in širše.

Starše seznanimo, da bomo po 2. vzgojnem opominu obvestili Center za socialno delo.

DOMAČE NALOGE IN ŠOLSKE POTREBŠČINE

Učitelji še naprej vodijo evidenco domačih nalog in šolskih potrebščin. Vsak učitelj mesečno sešteje, kolikokrat posameznik ni imel domače naloge (četudi jo naknadno opravi) ali šolskih potrebščin ter samo ta podatek posreduje razredniku.

Učitelj sam poskrbi, da učenec nalogo naknadno opravi do naslednje ure. Če je do takrat ne opravi, jo mora opraviti tisti dan po pouku. Zapisnikov o neopravljenih nalogah ne pišemo.

Razrednik pripravi skupno mesečno število neopravljenih nalog za posameznega učenca, ki ga posreduje svetovalni službi do 5. v mesecu.

Če učenec 5-krat ni opravil domače naloge/prinašal potrebščin, razrednik o tem obvesti starše. Razrednik povabi starše na razgovor s šolsko svetovalno delavko, kjer bodo skupaj načrtovali izboljšave.

VZGOJNI OPOMIN

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Šola izreka vzgojne opomine v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS št. 87/2011) in Zakona o uravnoveženju javnih financ (Ur.l. RS, št. 40/2012).

Če je učenec prejel vzgojni opomin, šola skupaj s starši in učencem sestavi individualizirani vzgojni načrt, v katerem so opredeljeni vzgojni cilji in vzgojne dejavnosti za izboljšanje učenčevega vedenja.

Šola lahko učenca po izrečenem 3. vzgojnem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

5 POHVALE PRIZNANJE IN NAGRADE

USTNE POHVALE

Ustno so pohvaljeni učenci za prizadevnost pri enkratni ali dolgotrajni aktivnosti.

PISNE POHVALE se podeljujejo za:

- prizadevnost in doseganje rezultatov pri šolskem in izven šolskem delu (interesne dejavnosti, projekti...),
- prizadevno delo v oddelčni in šolski skupnosti,
- pozitiven zgled v oddelku in spoštljiv odnos do odraslih,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- iz drugih razlogov, ki jih predlaga razrednik, mentor ali učiteljski zbor.

Pohvale podeljuje razrednik.

POHVALE UČITELJSKEGA ZBORA se podeljujejo učencem, ki so s svojim zglednim in aktivnim delovanjem pripomogli k lastnemu ugledu in ugledu šole v okolju.

PRIZNANJA ŠOLE se podeljujejo učencem za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izven šolskem delu, prizadevno delo v oddelčni in šolski skupnosti,
- dosežena priznanja na področnih, državnih in mednarodnih tekmovanjih iz znanja, raznih natečajih, športnih tekmovanjih, projektih, raziskovalni dejavnosti...,
- spoštljiv odnos do sošolcev in odraslih.

Priznanja in pohvale učiteljskega zbora podeljuje ravnatelj na slovesnosti ob zaključku šolskega leta.

Odločitev za priznanje šole in pohvalo učiteljskega zbora sprejme na predlog razrednika ali drugih strokovnih delavcev šole učiteljski zbor.

Priznanja in pohvale, ki so jih učenci dosegli na različnih področnih, državnih ali mednarodnih tekmovanjih, slovesno podelimo ob koncu šolskega leta.

6 OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

Sodelovanje šole in staršev je predpogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole. Zato bomo starše načrtno, sistematično in redno vključevali v življenje in delo šole.

Oblike sodelovanja:

- govorilne ure,
- roditeljski sestanki,
- pogovorne ure za starše in učence,

- svet staršev,
- prireditve,
- sprotno ustno ter pisno obveščanje staršev,
- različna neformalna srečanja.

7 SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt bomo strokovni delavci šole, starši in učenci izvajali in spremljali v prihodnjem šolskem letu. Po potrebi bomo izvedli popravke, ki jih bo ožji tim vnesel v vzgojni načrt.

8 SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je del letnega delovnega načrta. Sprejme ga svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt. O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

Vzgojni načrt je bil dopolnjen v juniju 2016. Obravnavan in sprejet je bil na Svetu zavoda dne 28.9.2016 in stopi v veljavo takoj.

Vzgojni načrt z dne 29.9.2012 s tem preneha veljati.

Ravnateljica:
Marija Brce _____